

**С.Ж.АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ**

Пән: Фтизиатрия

Тақырыбы: Жуктілік және Туберкулез

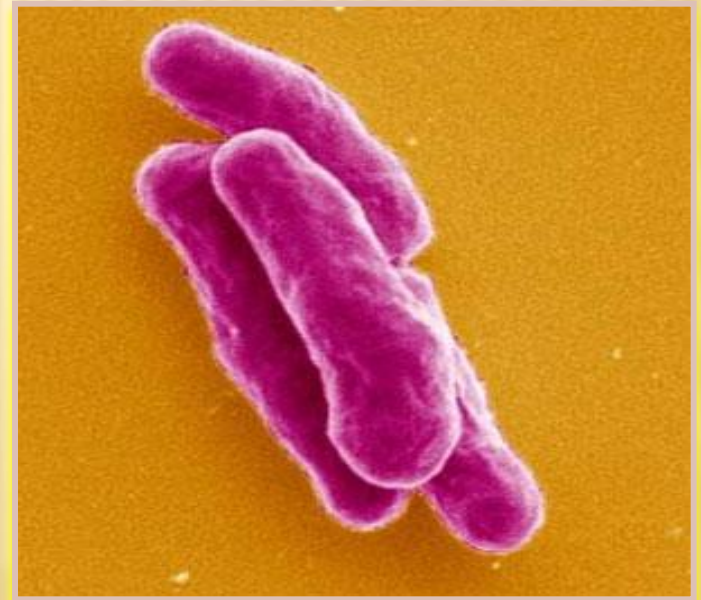
Орындағандар: Ержанова А.

Топ:ЖМ -11.35-2

Қабылдаған: Смайлова Г.А

ЖОСПАР

1. Мәселенің дәрігерлер үшін маңыздылығы
 - Ананың ТМБ балаға жұқтыру мүмкіншілігі
 - Баладағы БЦЖ вакцинасының маңызы
2. Жұғу жолы
3. Ықпал етуші факторлар
4. Патогенезі
5. Диагностикасы және емі
6. Асқынуы
 - Жүктілікті үзудің көрсеткіштері
7. Қорытынды

ЖҰҒУ МҮМКІНШІЛІГІ

- Туберкулезбен ауырған аналардан бала аман сау болып туылады. Тек кейбір жағдайларда ғана іштегі инфекция жұғуы мүмкін. Көбінесе нәрестелер туғаннан кейін анасынан ТМБ жұқтырады. Сол себепті жаңа туған нәрестені емшекпен емізуге тек ТМБ бөлмейтін, белсенділігі жоқ туберкулезбен ауыратын аналарға рұқсат етіледі.

- Жүктілік кезіндегі туберкулез ерекше көңіл аударуды қажет ететін жағдай!

*Туберкулезді
үрдістің
болуы жүкті
әйелдің
организмін
әлсіретеді.*

ВАКЦИНАНЫҢ МАҢЫЗЫ

- Туберкулезбен ауыратын аналардан туылған нәрестеге басқа балалар сияқты БЦЖ вакцинасы енгізіледі. Бірақ, анасы туберкулездің активті ашық түрімен ауырса 3 ай бойы анасынан бөлектеліп химиопрофилактика жасалынады. Содан, Манту сынамасы теріс болғанның өзінде, вакцинациядан кейін нәрестені анасынан бөлек 2 ай ұстайды, өйткені осы уақыт аралығында туберкулезге қарсы иммунитет қалыптасады. Вакцинациядан кейін баланы шешесінен бөлек ұстауға мүмкіндік болмаса немесе нәрестеде вакцинация жасауға қарсы көрсеткіштер болса, оларға химмиялық алдын алу жүргізіледі.

ТУБЕРКУЛЕЗ ЖӘНЕ ЖҮКТІЛІК

*Туберкулез және жүктілік-
дәрігерлер үшін өзекті мәселе.*

Әйелдер туберкулездің барлық түрімен ауырады. Көбінесе, шектелген түрі басым болады, фиброзды-каверноды түрі сирек кездеседі. Қазіргі кезде мұндай науқастар саны төмендеген, себебі әйелдер кеңесінде қауіп-қатер тобына жататын жүктілер арасында кеңінен туберкулезге қарсы шаралар жүргізіледі.

Жүктілік кезіндегі туберкулезді уақытысында анықтау фтизиаторлар және акушер-гинекологтар үшін қажетті жағдай болып табылады.

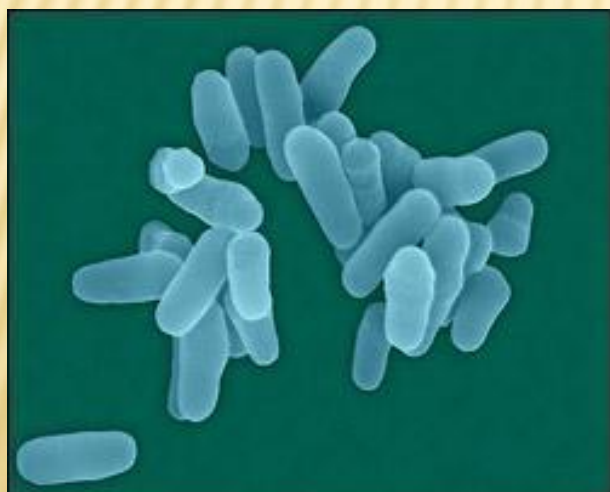
ЖҰҒУ ЖОЛЫ

Туберкулезі бар анадан сау бала тууы әбден мүмкін.

*Ал туберкулезбен нәрестенің құрсақішілік зақымдануы *M. Tuberculosis* кіндік венасы, плацента, амниотикалық сұйықтықты жұтуы нәтижесінде болады.*

ЫҚПАЛ ЕТУШІ ФАКТОРЛАР

- *Жүктілік кезінде туберкулездің туындауына ықпал етуші факторлар:*
- *Әлеуметтік-тұрмыстық факторлар*
- *Үй жайы*
- *Отбасылық қарым-қатынас*
- *Темекі шегу*
- *Алкоголь қабылдау*

ОРГАНИЗМДЕГІ ӨЗГЕРІСТЕР:

- Зат алмасуының, эндокринді бездер қызметінің, жүйке жүйесі қызметінің өзгерістері;
- Жүрек-қан тамыр жүйесіне, тыныс алу жүйесіне және бүйрекке күштеменің жоғарлауы;
- Жүкті әйелдердің физиологиялық супрессиясы;
- Кальцийге қажеттіліктің жоғарлауы.

ПАТОГЕНЕЗИ

- Жүктілік және босану эндокринді жүйенің, иммунитет ағзаларының қызметін, зат алмасу барысын өзгеріске ұшыратады. Іштегі нәрестенің зат алмасу өнімдерінің бөлінуі ана ағзасына қосымша жүктеме береді, сондықтан туберкулезге шалдығуға мүмкіндік туады. Туберкулездің дамуы эндогенді инфекцияның активті түрге көшуінде байланысты болады, жас әйелдер арасында ТМБ жұқпаған контингент көптеп саналады, сол себептен оларда туберкулез ауруы ТМБ алғаш рет жүгу нәтижесінде пайда болуы мүмкін. Жүктілікке дейін пайда болған туберкулезбен салыстарғанда, жүктілік кезінде және босанғаннан кейінгі кезеңде пайда болған туберкулездің ағымы ауыр түрде өтеді. Туберкулез жүктіліктің кез-келген кезеңінде пайда бола алады, бірақ ол жүктіліктің бірінші жартысында жиі кездеседі. Туберкулез үрдісінің үдеуі босанғаннан кейінгі кезеңде, алғашқы алты айда жиі кездеседі

КЛИНИКАЛЫҚ БЕЛГІЛЕРІ

- ❑ *Жүктіліктің бірінші триместрінде пайда болған өкпе туберкулезінің өзіне тән ерекше белгілері болмайды, оны жүктілік токсикозымен шатастырып алуымыз әбден мүмкін, ол туберкулез диагнозын қоюды қиындатады.*

Науқаста:

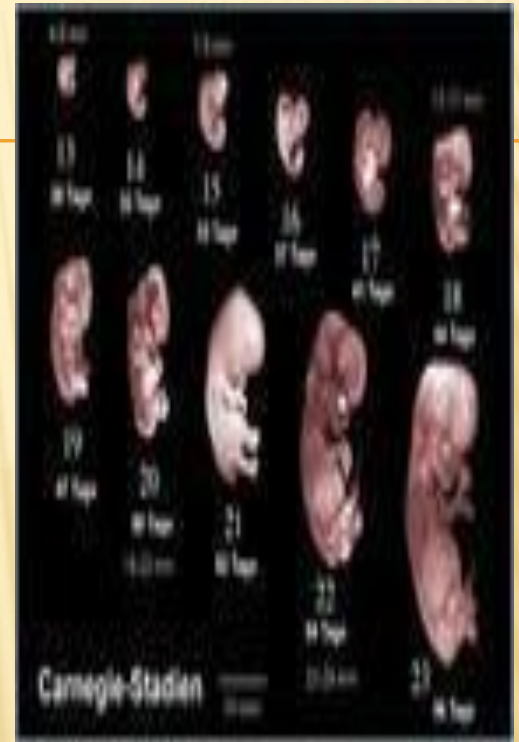
- ❖ *Әлсіздік*
- ❖ *Нашар күй*
- ❖ *Тәбеттің төмендеуі*
- ❖ *Арықтау көрінеді.*

Жүктіліктің екінші жартысында жайылған инфильтратты немесе казеозды ыдыраулы үрдістердің дамуына қарамастан науқастың жағдайында елеулі өзгерістер байқалмайды.

ДИАГНОСТИКА

- ▣ *Туберкулезбен ауыратын жүктілерде міндетті түрде қақырықтың бактериологиялық, бактериоскопиялық, ортаға себу зерттеу әдістері жасалынады. Қақырық аз мөлшерде болғанда ықпалдаушы ингаляциялар қолданылады. Рентгенологиялық зерттеу шектеулі дозада жасалуы тиіс. Рентгеноскопия және флюорографияны қолдануға тиым салынады. Сондай-ақ төмен дозалы сандық компьютерлік рентгенография жасауға болады(КТ емес). Рентгенолог сәулені тура кеуде қуысына бағыттап, құрсақ қуысын, жамбас бөлімдерін резеңкелі қорғасындалған алжапқышпен дұрыстап жабуы тиіс.*

АСҚЫНУЫ

- ▣ *Өкпе туберкулезбен ауыратын жүкті әйел → қанда оттегінің жетіспеушілігі → гипоксия → өкпе жүректік жетіспеушілік → фетоплацентарлы жетіспеушілік → мерзімінен бұрын босану.*

Туберкулездігі интоксикация бұл процесстерді үдетеді.

ЖҮКТІЛІКТІ ҮЗУГЕ

КӨРСЕТКІШТЕР

Осы уақытқа дейін туберкулезбен ауыратын науқастарда медициналық көрсеткіштер бойынша жасанды түрде жүктілікті үзу міндетті болатын. Қазіргі таңдағы жаңа диагностикалық әдістерге, алдын алу шараларына, туберкулезді емдеудегі жаңа комплексті емдеу әдістері (антибиотиктер, химиопрепараттар, жасанды пневмоторокс, өкпеге және өкпе қуысына операция) ана мен нәрестенің денсаулығын қадағалауға мүмкіндік береді. Сондай-ақ жүктілікті үзу әйел денсаулығын жақсартпаған, керісінше, туберкулез өрши түскен.

□ Жүктілікті тоқтатуға абсолютті көрсеткіштер:

1. Кавернозды және фиброзды-кавернозды туберкулез;
2. Созылмалы ағымды диссеминирленген туберкулез;
3. Туберкулез кезіндегі өкпе-, жүрек жеткіліксіздігі;
4. Туберкулездің қант диабетімен немесе ауыр созылмалы аурулармен қосарлануы;
5. Ыдырау сатысындағы біріншілік инфильтративті туберкулез;
6. Несеп шығару жүйесінің туберкулезі (созылмалы асқынған ПН I-III дәрежелі);
7. Көптеген дәріге төзімді туберкулездің кез-келген формасы.

**Жүкті әйелдердегі емделмеген
туберкулез бала үшін өте қауіпті.
Дұрыс емнің нәтижесінде анасының
көне баланың аман қалу мүмкіндігі
бар.**

ҚОРЫТЫНДЫ

Қорыта келе, туберкулезбен ауыратын болашақ ананың немесе нәрестелі ананың болашақта сауығып кетуі тек дәрігерлердің ғана еншісінде емес, сонымен қатар аналардың маңызды рөлін ұмытпайық

Сонда ғана
сіз қалаған
сәбидің
сау болуы
күмәнсіз

Сондықтан
“болшақ
ана” сіздің
ұқыптылығы
ыңыз сіздің
балаңыздың
сау
болуының
кепілі

КӨҢІЛ ҚОЙЫП ТЫҢДАҒАНДАРЫҢЫЗҒА РАХМЕТ!

